

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

РЕКРЕАЦІЙНА ЕКОНОМІКА
(назва навчальної дисципліни)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до проведення підсумкового контролю
з навчальної дисципліни
підготовки докторів філософії
зі спеціальності 242 "Туризм"
(шифрі назва спеціальності)

2016 рік

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО:

кафедрою туризму, протокол № 12 від 30.03.2016 р.

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Підсумковий контроль успішності навчання здобувачів з дисципліни "Рекреаційна економіка" та рівня сформованості у них компетентностей, які підтримуються даною навчальною дисципліною проводиться у формі заліку відповідно до графіку навчального процесу спеціальності.

Семестровий диференційований залік — це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентом навчального матеріалу з дисципліни та на підставі результатів виконаних індивідуальних завдань, що проводиться як контрольний захід під час залікового тижня.

Завданням заліку є перевірка розуміння здобувачем програмного матеріалу в цілому, логіки та взаємозв'язків між окремими розділами, здатності творчого використання накопичених знань, вміння формулювати своє ставлення до певної проблеми навчальної дисципліни тощо.

Семестровий диференційований залік охоплює програму дисципліни і передбачає визначення рівня знань та ступеня опанування здобувачами компетентностей. Типовий приклад білету наведено у розділі "Завдання для підсумкового контролю успішності навчання".

Кожен білет складається з 3-х завдань, які передбачають вирішення типових професійних завдань фахівця на робочому місці та дозволяють діагностувати рівень теоретичної підготовки здобувача і рівень його компетентності з навчальної дисципліни.

Екзаменаційний білет включає евристичне, теоретичне та діагностичне завдання, які оцінюються відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця.

Екзаменаційний білет складається з трьох частин (типів завдань), кожна з яких оцінюється окремо, а сума результатів є загальною оцінкою. У випадку дробової суми округлення проводиться на користь студента. Максимальна можлива оцінка – 40 балів за шкалою ХНЕУ ім. С. Кузнеця, мінімальна – 24 бали.

Під час семестрового контролю на основі накопичувальної системи підсумкова кількість балів з навчальної дисципліни (максимум – 60 балів) визначається як сума (проста) балів за результати успішності здобувача при поточному контролі.

Здобувач отримує право на виконання завдань підсумкового контролю (допуск до заліку), якщо кількість балів, одержаних за результатами перевірки успішності під час поточного контролю відповідно до змістового модуля впродовж семестру, в сумі досягла 35 балів.

2. ЗАВДАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

2.1. Зразок білета

Харківський національний економічний університет імені Семена Кузнеця

Освітній рівень доктор філософії

Спеціальність 242 "Туризм"

(шифр і назва спеціальності)

Навчальна дисципліна

"Рекреаційна економіка"

БІЛЕТ № 1

Теоретичне завдання:

1. Охарактеризуйте сучасний стан санаторно-курортної галузі в Україні. Які конкурентні переваги та недоліки їй притаманні?
2. Визначення та структура індивідуального часу.

Евристичне завдання:

Проаналізуйте просторово-тимчасове поведження на Чорноморському узбережжі Херсонщини наступної групи відпочиваючих, які прибули в смт. Лазурне з континентальних регіонів України. Родина середнього статку із двома дітьми молодшого шкільного віку, що зупинилася на приватній квартирі в смт. Лазурне Херсонської області. Відпочиваючі вперше відвідують Скадовський район, їх перебування триває два тижні, відпочинок доводиться на першу половину серпня.

Складіть докладний можливий розклад одного дня зазначеної групи відпочиваючих, за наступним зразком:

пробудження (приблизно в 07.00) і гігієнічні процедури; сніданок; рекреаційні елементи заняття у першій половині дня (приблизно до 13.00);обід; рекреаційні елементи заняття в другій половині дня (приблизно до 19.00);вечеря; вечірні рекреаційні елементи заняття; гігієнічні процедури й сон (приблизно в 22.00).

Під час аналізу зверніть особливу увагу на кількість часу, затрачувана безпосередньо на рекреаційну діяльність (прогулянки й екскурсії, відпочинок на пляжі, відвідування розважальних об'єктів і т.д.), і на самообслуговування (організація харчування, гігієнічні процедури); практичні побутові зручності/незручності перебування на відпочинку (організація догляду за дітьми, можливості прання особистих речей і т. д.).

Ситуаційно-розрахункове завдання:

Ви працюєте менеджером туристичної фірми, котра займається лікувально-оздоровчим туризмом. До Вас звернувся клієнт, який має намір відновити своє здоров'я та попередити загострення хронічної хвороби жовчогінних шляхів. Запропонуйте спеціалізований вітчизняний та зарубіжний курорт. Які лікувальні фізичні чинники можливо використовувати для покращення стану хворого.

Визначте рекреаційну ємність території Національного природного парку «Вижницький» для обох сезонів, якщо відомо, що площа парку - 7 928,4 га., середня тривалість перебування туристів і відпочиваючих на території парку складає 3 дні, та нормативні показники рекреаційного навантаження на природні комплекси.

Охарактеризуйте наявність рекреаційних ресурсів на території парку, зробіть висновки та пропозиції щодо подальшого їх використання.

Нормативні показники рекреаційного навантаження на природні комплекси [2]

Природні комплекси	Нормативи рекреаційного навантаження (осіб/км ²)					
	літо			зима		
	мін.	макс.	сер.	мін.	макс.	сер.
Приморські	300	500	400	60	100	80
Озерні	80	150	115	16	45	30
Річкові	50	80	65	16	24	20
Низовинні	80	120	100	30	50	40
Горбогірні, височинні	100	150	125	40	60	50
Гірські	110	200	155	60	160	110

Затверджено на засіданні
кафедри туризму ХНЕУ ім. С. Кузнеця.
Протокол № 12 від "30" березня 2016 р.

Зав. кафедри _____ Екзаменатор _____
(підпис) (підпис)

2.2. Перелік завдань для підсумкового контролю

Змістовий модуль 1. Теоретико-методологічні основи функціонування економіки природокористування.

Тема 1 Економічний механізм охорони і раціонального використання природних ресурсів

1. Елементи економічного механізму регулювання природокористування.
2. Державна екологічна експертиза в Україні: її роль і завдання.
3. Еколого-економічні показники.
4. Законодавство про охорону навколишнього природного середовища.
5. Принцип єдності охорони природи та її раціонального використання.
6. Класифікація природних ресурсів. Основні проблеми використання природних ресурсів

Тема 2. Економічна ефективність природоохоронних заходів

1. Економічна оцінка та її об'єкти.
2. Витрати на природоохоронні заходи. Основні реципієнти забруднення навколишнього природного середовища.
3. Оцінка збитку від екологічних порушень на базі поняття «зовнішні ефекти».
4. Системи економічної оцінки екологічного збитку.
5. Заходи економічного стимулювання ефективного природокористування та охорони навколишнього середовища.
6. Екологічне страхування.
7. Відшкодування шкоди, заподіяної навколишньому середовищу. Екологічне виховання

Змістовий модуль 2. Рекреаційні комплекси як інфраструктурна складова рекреаційної діяльності

Тема 3. Рекреація та рекреаційна діяльність як галузь наукового пізнання. Теоретичні основи формування рекреаційних комплексів

1. Різні підходи до визначення дозвілля.

2. Чинники, що впливають на рекреаційну поведінку.

3. Структура часу, яким володіє особистість та суспільство: робочий та позаробочий час.

4. Складові позаробочого часу. Вільний час суспільства. Особистий вільний час.

5. Історичний розвиток форм дозвілля.

6. Визначення рекреаційної системи.

7. Функціональні підсистеми за видами рекреаційної діяльності.

8. Природне і урбанізоване рекреаційне середовище. Властивості рекреаційних систем.

9. Основні соціальні функції рекреаційної діяльності

10. Головна мета і завдання державної регіональної політики.

Тема 4. Рекреаційне районування України. Особливості формування та розвитку регіональних рекреаційних комплексів

1. Розвиток санаторно-курортної справи в Україні.

2. Основні види ресурсів для організації курортного лікування. Рекреаційні райони України.

3. Нормативи впливу на навколишнє середовище. 4. Склад природних рекреаційних територій і ресурсів.

5. Склад рекреаційних соціально-побутових ресурсів.

6. Правовий режим природних рекреаційних територій.

7. Основні туристичні райони України та їх характеристика

Тема 5. Рекреаційне природокористування й охорона природи у рекреаційних комплексах. Державна підтримка рекреаційної діяльності

1. Визначення терміну "сталий туризм" згідно з ЮНВТО.

2. Глобальні критерії сталого туризму.

3. Структура і класифікація природних рекреаційних ресурсів

4. Природоохоронна діяльність (досвід України та інших країн світу)

5. Природні рекреаційні ресурси.

6. Класифікація об'єктів природної спадщини відповідно до Конвенції про охорону всесвітньої культурної й природної спадщини. Класифікація об'єктів природно-заповідного фонду України.

7. Режим охоронних зон. Національна екологічна мережа. Правові основи природоохоронної діяльності в Україні. Міжнародні конвенції із захисту навколишнього природного середовища.

Змістовий модуль 3. Економіка рекреаційного підприємства

Тема 6. Види рекреаційних підприємств, їх організаційно-правові форми

1. Поняття рекреаційного підприємства та основні засади його функціонування.

2. Поняття підприємства як первинної економічної ланки виробничої сфери.

3. Класифікація підприємств. Види та організаційні форми підприємств в Україні, їх загальна характеристика.

4. Процедура створення рекреаційного підприємства як юридичної особи.

Тема 7. Планування діяльності рекреаційного підприємства

1. Планування як функція управління.
2. Сутність стратегічного планування.
3. Основні етапи стратегічного планування діяльності підприємств.
4. Сутність тактичного та оперативного планування, їх відмінність від стратегічного. Зміст тактичних планів. Система оперативного планування.
5. Сутність прогнозування. Мета, об'єкти й принципи прогнозування. Види методів економічного прогнозування розвитку підприємств.
6. Сутність, зміст та економічне значення бізнес-плану для розвитку підприємства. Складові бізнес-плану, етапи його складання.

3. СИСТЕМА ОЦІНЮВАННЯ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ ПІД ЧАС ПРОВЕДЕННЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Результат заліку оцінюється в балах і проставляється у відповідній графі "Відомості обліку успішності".

Мінімально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 60.

Максимально можлива кількість балів, які здобувач може отримати за результатами проведення підсумкового контролю – 100.

Виконання кожного завдання підсумкового контролю успішності здобувача оцінюється відповідно до Тимчасового положення "Про порядок оцінювання результатів навчання студентів за накопичувальною бально-рейтинговою системою" ХНЕУ ім. С. Кузнеця (табл. 3.1).

Таблиця 3.1

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
74 – 81	C		
64 – 73	D		
60 – 63	E	задовільно	не зараховано
35 – 59	FX	незадовільно	
1 – 34	F		

Підсумкова оцінка за залік з навчальної дисципліни "Дослідження світового та регіональних туристичних ринків" розраховується за формулою:

$$S = Z1 + Z2 + Z3,$$

де S – підсумковий максимальний бал, який здобувач може отримати за успішне виконання усіх завдань підсумкового контролю ($S=40$);

$Z1$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 1 підсумкового контролю ($Z1=10$);

$Z2$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 2 підсумкового контролю ($Z2=15$);

$Z3$ – максимальна кількість балів, яку здобувач може отримати за виконання завдання 3 підсумкового контролю ($Z3=15$).

1 завдання – теоретичне. Містить 2 теоретичних питання. Здобувач отримує найвищий бал, якщо розкрито не лише суто теоретичну частину (тобто демонструється здатність до вивчення та переказу матеріалу), а й запропоновані нові підходи до вирішення проблеми, висвітлені дискусійні моменти тощо. Завдання оцінюється у 15 балів.

2 завдання – евристичне. На підставі отриманих під час аудиторної та самостійної роботи знань, вмій та навичок здобувач повинен запропонувати комплекс заходів для певного проекту розвитку туристичної інфраструктури регіону, обґрунтувавши власне бачення поточної ситуації та майбутні перспективи у разі запровадження проекту. Завдання вважається виконаним, якщо здобувач відповів на всі питання вступної частини та представив виважений комплекс заходів стосовно основного питання. Завдання оцінюється у 10 балів.

3 завдання – ситуаційно-розрахункове. Має на меті оцінити вміння здобувача аналізувати економічну інформацію, робити висновки стосовно часових та структурних тенденцій функціонування світової та національної туристичної галузі. Найвищий бал передбачає правильно проведені розрахунки (за необхідністю), ґрунтовний аналіз ситуації, наявність у висновках додаткових посилянь (за допомогою порівнянь та співставлень, обізнаності із загальним станом справ досліджуваної області здобувач показує рівень ерудованості, здатність синтезувати отримані знання з суміжних дисциплін). Висновки повинні бути чіткими та містити конкретні рекомендації. Завдання оцінюється у 15 балів.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни розраховується з урахуванням балів, отриманих під час заліку, та балів, отриманих під час поточного контролю за накопичувальною системою.

Сумарний результат у балах за семестр складає: "60 і більше балів – зараховано", "59 і менше балів – не зараховано" та заноситься у залікову "Відомість обліку успішності" навчальної дисципліни.

4. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Акимова Т. А. Экология : человек, экономика, биота, среда . – М. : ЮНИТИ-ДАНА, 2012. – 566 с.
2. Амоша О. І. Людина та навколишнє середовище: економічні проблеми екологічної безпеки виробництва. – К. : Наукова думка, 2012.
3. Герасименко В. Г. Основы туристского бизнеса – Одесса : Черноморье, 2007. – 160 с.
4. Глухов В. В. Экономические основы экологии . – СПб. : Питер, 2013. – 383 с.
5. Гринів Л. С. Національна економіка – Львів : Магнолія 2010. – 461 с.
6. Зима О. Г. Дослідження конкурентоспроможності національних економік у галузі туризму згідно з методикою всесвітнього економічного форуму – Х. : ХНЕУ, 2009. – 59 с.
7. Лукьянова Л. Г. Рекреационные комплексы КУТЕП. – К. : Вища шк., 2004. – 346 с.

Додаткова

8. Назаров В. В. Начала эконатурологии . – Хмельницкий : [ХНУ], 2015. – 149 с.
9. Національна економіка : навч. посіб. / Бережна Н.І., Бріль М.С., Єфремова Л.В., Кліменко О.М. – Х. : ХНЕУ, 2010. – 199 с.
10. Новиков В. Н. Экология. Урбанизация. Жизнь. – М. : МГТУ им. Н.Э. Баумана, 2008.
11. Носова О.В. Національна економіка – К. : ЦУЛ, 2013. – 511 с.
12. Рекреаційні комплекси світу / Єрмаченко В.Є., Зима О.Г., Дехтяр Н.А., Алдошина М.В. [Електронна версія документа: elib2\Ermachenko3.pdf] – Х.: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2014. – 321 с.
13. Сухорукова С. М. Экономика и экология (политэкономический аспект) . – М. : Высшая школа, 2008. – 111 с.

Ресурси мережі Інтернет

14. Офіційний сайт Асоціації європейських прикордонних регіонів [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.aebr.eu/en/index.php
15. Офіційний сайт Всесвітнього економічного форуму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wef.org
16. Офіційний сайт Всесвітньої ради з подорожей і туризму [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.wttc.org.
17. Офіційний сайт Всесвітньої туристичної організації [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www2.unwto.org.
18. Офіційний сайт Державної служби статистики України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.ukrstat.gov.ua.
19. Офіційний сайт Національного банку України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.nbu.gov.ua.